

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jana Passera a soudců Mgr. Petry Weissové a Mgr. Davida Hipšra v právní věci žalobkyně: **Capital group SERVICE s. r. o.**, se sídlem Biskupský dvůr 2095/8, Praha 1, zastoupené JUDr. Ing. Mgr. Pavlem Sorokáčem, advokátem se sídlem Pařížská 68/9, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo životního prostředí**, se sídlem Vršovická 65, Praha 10, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 5. 2015, čj. 830/580/14,35799/ENV, o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 17. 8. 2015, čj. 11 A 99/2015 - 31,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žalobkyně **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalovanému **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I.

1. Česká inspekce životního prostředí, oblastní inspektorát Ostrava (dále jen „ČIŽP“), usnesením ze dne 22. 4. 2012, čj. ČIŽP/49OOL/SR01/1216429.123/15/VDB, rozhodla o námitce podjatosti žalobkyně vůči ustanovenému znalci Ing. Františku Tejkalovi. Znalec nebyl vyloučen z vypracování znaleckého posudku, týkajícího se posouzení vlivu těžebních zásahů žalobkyně v lesních porostech a terénních úprav provedených žalobkyní v roce 2012 v chráněné krajinné oblasti Beskydy na pozemcích blíže specifikovaných v usnesení.

2. Žalovaný rozhodnutím ze dne 29. 5. 2015, čj. 830/580/14,35799/ENV, změnil usnesení ČIŽP ve výrokové části tak, že nahradil v rámci identifikace znalce slova „místo trvalého pobytu“ slovem „sídlo“ a dále doplnil vymezení porostních skupin lesních porostů, jichž se měl znalecký posudek týkat, o jednu porostní skupinu (503Kd7). Ve zbylé části usnesení ČIŽP potvrdil.

II.

3. Žalobkyně napadla rozhodnutí žalovaného žalobou u Městského soudu v Praze. Městský soud usnesením ze dne 17. 8. 2015, čj. 11 A 99/2015 – 31, žalobu odmítl podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. s odůvodněním, že rozhodnutí žalovaného je ze soudního přezkumu dle § 70 písm. c) s. ř. s. vyloučeno, neboť je úkonem správního orgánu, kterým se upravuje vedení řízení. Proti takovému rozhodnutí je žaloba dle § 68 písm. e) s. ř. s. nepřípustná.

III.

4. Žalobkyně (stěžovatelka) brojila proti usnesení městského soudu kasační stížností, jejíž důvody podřadila § 103 odst. 1 písm. a) a e) s. ř. s.

5. Nesouhlasila se závěrem městského soudu, že usnesení *„procesní povahy, kterým se pouze upravuje vedení řízení“* je ze soudního přezkumu vyloučeno. Stěžovatelka poukázala na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 11. 2013, čj. 7 As 96/2013 - 95, z něhož přejala podstatné části odůvodnění o rozsahu přezkumu rozhodnutí správního orgánu podle § 65 s. ř. s. Zmínila také čl. 36 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, který vychází z generální klauzule přezkumu každého rozhodnutí správního orgánu, není-li zákonem výslovně z přezkumu vyloučeno. Formalistický výklad při posouzení kompetenčních výluk z přezkumu považovala za nepřípustný. V této souvislosti se dovolávala nálezu Ústavního soudu ze dne 3. 6. 2003, sp. zn. II. ÚS 419/01, podle nějž tzv. procesní rozhodnutí ze soudního přezkum vyloučena nejsou, byť se jedná o rozhodnutí, jež zasahují jen do procesních, práv účastníků řízení.

6. Dále stěžovatelka namítla, že znalec Ing. Tejkal, ustanovený ČIŽP, zpracovává vadné znalecké posudky, které musely být mnohokrát doplňovány. Znalec si také vytvořil ke stěžovatelce antipatický vztah a zasáhl tak do jejích subjektivních práv. Tyto skutečnosti byly důvodem námitky podjatosti. ČIŽP tuto námitku zamítla a žalovaný v odvolacím řízení změnil pouze identifikaci znalce. Měl-li žalovaný za to, že usnesení ČIŽP je imperfektní, bylo na místě jej zrušit a vrátit věc ČIŽP k novému rozhodnutí. Žalovaný svým postupem porušil správní řád.

7. Rozhodnutí žalovaného není rozhodnutím, kterým se upravuje vedení řízení, pokud stěžovatelka namítla nezákonnost postupu žalovaného a podjatost. Rozhodnutím o vedení řízení by bylo rozhodnutí, jímž správní orgán znalce ustanovil, resp. by postupoval z vlastní iniciativy, nikoliv z impulsu stěžovatelky. V daném případě je znalecký posudek určujícím důkazním prostředkem, který výrazně zasahuje do subjektivních práv stěžovatelky. Proto je třeba, aby o *„rozhodování o vztahu znalce a následně nezákonnému postupu městského soudu v Praze bylo rozhodováno meritorně“*. Určení znalce podávajícího

odborné stanovisko zasáhne vždy práva a povinnosti účastníka řízení, proto nelze rozhodování o podjatosti vyloučit ze soudního přezkumu. Postupem městského soudu byla stěžovatelce odepřena spravedlnost.

8. Stěžovatelka zpochybnila i věcný obsah odborných vyjádření či znaleckých posudků, vypracovaných v průběhu řízení před ČIŽP. Podrobně namítla jejich věcné vady a s ohledem na jejich četnost namítla i porušení zásady hospodárnosti správního řízení (§ 6 správního řádu). Uvedla, že v rámci správního řízení u ČIŽP byly postupně vypracovány znalecké posudky ze dne 26. 9. 2012, č. 7/24/12, a ze dne 31. 10. 2012, č. 8/24/12, jejichž zpracovatelem byl Výzkumný ústav lesního hospodářství a myslivosti, v. v. i., dále odborná posouzení ze dne 4. 3. 2013, č. 4889/2012, a ze dne 21. 6. 2013, č. 6063/2013/Frydek, jejichž zpracovatelem byl Ústav pro hospodářskou úpravu lesů Brandýs nad Labem, pobočka Frýdek-Místek, dále znalecký posudek ze dne 24. 6. 2013, č. 2939/2013, jehož zpracovatelem byl znalec Ing. František Tejkal a konečně znalecký posudek ze dne 7. 11. 2013, č. 29/2013, jehož zpracovatelem byla Mendelova univerzita v Brně.

9. Ke znaleckému posudku Ing. Tejkala stěžovatelka také uvedla, že trpí mnoha formálními i materiálními vadami. Proto ve správním řízení žádala, aby byl revizní znalecký posudek vypracován jiným znalcem. Znalec Ing. Tejkal zaměnil, stejně jako všechny ostatní znalecké posudky i odborná vyjádření, pojmy *„plocha“* a *„výměra“*, což je pro věc zcela zásadní a podle stěžovatelky je ze znaleckého posudku *„zřejmá antipatie Ing. Tejkala“* vůči stěžovatelce. Stěžovatelka shrnula, že znalecký posudek vyšel z chybných podkladů, je nepoužitelný a neměl být vůbec opatřen znaleckou pečetí.

IV.

10. Žalovaný navrhl zamítnutí kasační stížnosti. Napadené rozhodnutí, jakož i usnesení ČIŽP, považoval za věcně správné a zákonné. Setrval na stanovisku obsaženém ve vyjádření k žalobě. Ztotožnil se s posouzením věci městským soudem. Kasační námitky nejsou ve své podstatě námitkami podjatosti znalce ve smyslu § 14 odst. 1 správního řádu a podjatost znalce z důvodu jeho poměru k věci, účastníkům či jejich zástupcům nelze z tvrzení stěžovatelky dovodit. Se všemi námitkami stěžovatelky se žalovaný vypořádal již ve svém rozhodnutí. Námitka podjatosti navíc nemůže být opodstatněná ani proto, že znalec Ing. Tejkal přisvědčil námitkám stěžovatelky obsaženým v odvolání proti rozhodnutí ČIŽP a revidovaným znaleckým posudkem vady zjištěné stěžovatelkou odstranil.

V.

11. Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž je povinen přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.).

12. Kasační stížnost není důvodná.

13. V případě kasační stížnosti směřující proti usnesení správního soudu o odmítnutí žaloby zahrnují kasační důvody podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. i posouzení důvodů,

které jsou jinak obsahově podřazeny pod zbylá písmena § 103 odst. 1 s. ř. s. V rámci přezkumu usnesení o odmítnutí žaloby kasační soud posuzuje, zda přezkoumávané rozhodnutí správního soudu a důvody, o něž se toto rozhodnutí opírá, jsou v souladu se zákonem a zda se krajský soud nedopustil ani procesních pochybení. Předmětem přezkumu v řízení o kasační stížnost v takovém případě naopak není věcná důvodnost a opodstatněnost žaloby.

14. Podstatné pro posouzení této věci je, zda rozhodnutí žalovaného je vyloučeno ze soudního přezkumu podle § 70 písm. c) s. ř. s., tedy zda se jedná o rozhodnutí, kterým se upravuje vedení řízení před správním orgánem.

15. Z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu vyplývá, že rozhodnutí, kterým se přezkoumává usnesení prvostupňového správního orgánu o námitce podjatosti, je považováno za úkon správního orgánu, jímž se upravuje vedení řízení.

16. V případech, kdy byl ve správním řízení ustanoven za účelem posouzení určité pro věc relevantní odborné otázky znalec, hodnotí se jeho případná podjatost na základě obdobných principů, jak je tomu v případě podjatosti úředních osob (srov. § 14 odst. 1, 2 a 7 správního řádu a § 11 odst. 1 a 2 zákona č. 36/1967 Sb., o znalcích a tlumočnících). I důvody, pro něž lze podjatost znalce namítat, jsou shodné v případě znalce a úřední osoby. Je proto na místě vykládat shodně principy soudního přezkumu rozhodování o podjatosti znalce a o podjatosti úředních osob.

17. Nejvyšší správní soud ustáleně judikuje, že rozhodnutí o námitce podjatosti ve správním řízení je třeba považovat za rozhodnutí, kterým se upravuje vedení řízení před správním orgánem [§ 70 písm. c) s. ř. s.], tedy není samostatně přezkoumatelné žalobou ve správním soudnictví (srov. např. rozsudky ze dne 15. 10. 2003, čj. 3 Afs 20/2003 - 23; ze dne 6. 11. 2014, čj. 7 As 12/2014 – 35; nebo ze dne 16. 7. 2015, čj. 9 As 299/2014 – 33).

18. Nejvyšší správní soud neshledal důvodu, aby se nyní od své předchozí judikatury odchýlil. Podstatou rozhodnutí o námitce podjatosti je zajistit, aby znalecký posudek, který má být jedním z důkazních prostředků, nebyl podán znalcem, u něhož by byly o jeho podjatosti důvodné pochyby. Znalecký posudek podaný podjatým znalcem by jako důkazní prostředek nemohl být použit.

19. Ve fázi řízení, v němž se rozhoduje o případné podjatosti znalce, ovšem nemohou být negativně dotčena ani procesní práva účastníka správního řízení. Právní sféra účastníka správního řízení by mohla být zasažena teprve poté, kdyby správní orgán vyšel v rozhodování ze znaleckého posudku, který byl podán případně podjatým znalcem.

20. Stěžovatelka se mýlila v názoru, že nebylo-li vyhověno námitce podjatosti, kterou uplatnila vůči znalci, nemůže dále brojit proti závěrům znaleckého posudku. Pokud by otázka podjatosti znalce byla ze strany správních orgánů posouzena nedostatečně, či v průběhu správního řízení do doby podání znaleckého posudku nebyla vůbec řešena, může stěžovatelka v rámci svého práva vyjádřit se k podkladům rozhodnutí poukázat na tyto pochyby. V rámci případného soudního přezkumu meritorního

rozhodnutí soud posoudí i skutečnost, zda dříve uplatněná námitka podjatosti znalce byla posouzena řádně a se správnými závěry, neboť v opačném případě se zpravidla bude jednat o vadu řízení, která mohla mít vliv na zákonnost přezkoumávaného správního rozhodnutí. Z uvedeného je zjevné, že stěžovatelka má možnost své výhrady k osobě znalce v řízení uplatňovat, aniž by bylo nezbytné rozhodnutí o námitce podjatosti, resp. rozhodnutí o odvolání proti tomuto rozhodnutí, podrobit samostatnému soudnímu přezkumu.

21. V nyní posuzované věci nelze přehlédnout, že stěžejní část námitek obsažených v kasační stížnosti se vztahuje k vlastnímu obsahu znaleckého posudku Ing. Františka Tejkala. Ten ovšem v této fázi řízení není předmětem posuzování soudu.

22. Nejvyšší správní soud nepřisvědčil ani námitce, že žalovaný změnou usnesení ČIŽP nepřípustně rozhodl v neprospěch stěžovatelky. V daném případě se však nejednalo o „změnu“, která by jakkoliv modifikovala věcný obsah rozhodnutí ČIŽP. Změna usnesení ČIŽP totiž spočívala pouze v odstranění formálních nesprávností, které ničeho neměnily na podstatě věci.

23. Nejvyšší správní soud neshledal kasační stížnost důvodnou, proto ji podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

24. O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatelka nebyla v řízení o kasační stížnosti úspěšná, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, jemuž by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti svědčilo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, neboť mu podle obsahu spisu v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 15. února 2016

JUDr. Jan Passer
předseda senátu